

NOU FINANÇAMENT, NOUS PRESSUPOSTS

Conseller Birlanga

Molts el consideren una peça clau en l'entramat autonòmic valencià. Antoni Birlanga, conseller d'Economia i Hisenda, acaba de veure aquests dies aprovat un nou pressupost. I també un sistema de finançament, quasi quasi com ell el volia.

J. Castelló/R. Castelló

«Encara que puga sorprendre a alguns, ha estat freqüent el fet que comunitats de distint signe polític hagen votat juntes».

de tota manera, em pense que aquesta ha estat una bona solució.

—Durant tot aquest temps, aquesta llarga discussió, pel que fa al sistema de finançament, a més del nom del conseller de la Generalitat catalana, el nom d'Antoni Birlanga sempre ha sonat com un opositor decidit, en moltes ocasions, a les tesis del govern central, malgrat el mateix color ideològic.

—És que jo crec que, quan estem asseguts en la Taula del Consell de Política Fiscal i Financera, cada representant té una posició i manté uns interessos, i una manera de veure els problemes, i ha de defensar-la en aquell moment. Per tant, encara que puga sorprendre alguns, en determinades ocasions ha estat freqüent el fet que comunitats de distint signe polític, per dir-ho d'aquesta manera, hagen votat junts, i, per exemple, els gallecs hagen prestat suport a posicions distintes a les nostres, que, en algun moment, hem estat molt més

prop de les que han mantingut Catalunya o les Illes Balears.

—Vostè, a finals de l'any passat, va ser molt pessimista en la premsa, si no s'arribava a un nou acord, i parlava de tornar transferències, de partides importants sense cobrir...

—Efectivament. Hi hagué un primer esborrany presentat per l'administració central on hi havia alguns punts que se'ns presentaven molt durs. Fonamentalment, el que feia referència a l'actualització futura dels percentatges. Si es tractava d'actualitzar-los anualment amb uns criteris que es traduïen en el fet de no introduir-hi cap modificació a l'alça durant cinc anys, tot això era difícilment acceptable.

La nostra proposta era que aquest augment fos el mateix que el que experimentà el Producte Interior Brut. Crec que era un bon pacte. I ací és on hem arribat.

—¿Com és que aquests processos es fan tan llargs? Sembla que, al remat,

—¿En quina mesura el nou sistema de finançament, en tant que redueix el Fons de Compensació Interterritorial, augmenta l'autonomia de la Generalitat?

—Em pense que augmenta l'autonomia decisòria de la Generalitat, no sols per la disminució del Fons, que, ara bé, és una finançació condicionada, sinó perquè gran part de les subvencions condicionades ja no vénen d'aquesta manera, sinó dins del percentatge de participació. Però és que, a més, la subvenció condicionada més important que encara queda, que és la que es replega de l'ensenyament, quan acabe el període transitori de la LODE, vindrà també com a incondicionada, i això apareix en el mateix pacte.

Per tant, en aquest aspecte, ha estat positiu. Nosaltres, en principi, vam presentar unes al·legacions en contra del funcionament del Fons tal com havia estat concebut, perquè, clar, un Fons amb el qual es pretenia fer front al principi d'insolidaritat i, alhora, a través d'ell es volia cobrir totes les inversions noves de les comunitats autònomes, sense tenir en compte quines eren les competències transferides i quin n'era el volum, no podia abraçar com calia aquestes necessitats d'inversió. Hi havia dues solucions. D'una banda, fer una nova Llei de Fons, atenent només el principi de solidaritat, i aquesta va ser la primera posició que va adoptar la Generalitat valenciana, o cabia una solució intermèdia, adoptada finalment pel govern central. Jo,

el sistema autonòmic només ens el creiem des de la perifèria de l'estat.

—No. Jo crec que el govern socialista ha donat, al llarg d'aquests mesos, prou proves d'haver assumit l'estat de les autonomies i que n'és el principal impulsor. Però, en un principi, el canvi d'un sistema a l'altre, i aquesta era una posició del Ministeri d'Hisenda, no tenia per què costar més diners, per dir-ho d'alguna manera, no tenia per què suposar una major càrrega per als pressuposts de l'estat.

Ara, com un dels principis que es col·locaven com a base per passar d'un sistema a l'altre era que cap comunitat autònoma no n'és perjudicada, indubtablement, si variem d'un model on es financien les despeses a un altre on es té en compte variables socio-econòmiques i, per tant, la via de finançament és pels ingressos, si cap no n'ix perjudicada, deia, alguna ha d'eixir-ne beneficiada. I això sí que suposa una major càrrega per al pressupost. I per ací venien les majors dificultats, completament lògiques, i més en un moment en què l'administració central està per una política d'austeritat i de restricció.

—Al final, és clar, comunitats com el País Valencià o Catalunya no podran aconseguir un sistema de concertació estil País Basc o Navarra.

—Aquesta era una altra de les possibilitats. Però, si parlem amb absoluta seriositat, el sistema del País Basc aplicat a tot el territori nacional produiria una gran insolidaritat. Cal tenir en compte que, mentre s'aplique a comunitats amb un saldo positiu, podria ser, però, en cas contrari...

—S'hi podria aplicar el Fons de Compensació Interterritorial.

—Aquest Fons té un altre sentit. Està per fer correccions històriques en determinades parcel·les. Això suposaria un canvi fonamental de l'estructura actual de l'estat. I em pense que aquests moments, amb tota sinceritat, era més adequat aplicar i corregir la LOFCA, amb uns criteris, definitius però revisables en dos o tres anys. Tampoc no en tenim experiència i el temps pot dir que no ho hem fet bé.

—Centrats ja en els pressuposts d'enguany, entre d'altres hi ha un punt important, l'augment del volum monetari de la Conselleria de Presidència, a causa de la materialització del projecte de la televisió valenciana. N'hi ha que ja parlen del «forat negre» que tot això suposarà.

IKONO
«Ara, era més adequat aplicar i corregir la LOFCA...».

—Pels estudis que tenim fets, bastant realistes, efectivament, hem de suposar que, almenys durant els dos o tres primers anys, hi haurà una forta aportació dels pressuposts de la Generalitat a l'ens. Ho tenim previst, i políticament assumit.

—En tots aquests pressuposts, al marge de la funció final de les autonomies que puguen marcar els distints textos legislatius, sembla que el govern valencià estiga destinat només a dotar d'infraestructura el país...

—Exacte.

—I que aleshores centre el seu esforç en estructures educatives, transports, vies de comunicació...

—Nosaltres hem de respectar la Constitució. Si volem ser molt puntil·losos en el tema de les competències de la Generalitat i impedir que el govern central entre en les competències que l'estatut marca com a nostres, també hem de ser respectuosos amb les dels altres. I la Constitució estableix que la competència en la política general correspon al govern central.

—Per aquest camí, la Generalitat pot acabar fent d'ajuntament gran del país.

—Jo no en faig aquesta lectura. De fet, la Generalitat ha obert vies que, indubtablement, no eren exactament les que apareixien en les competències. Ha creat distints instituts propis, de cara a l'empresa... Però no podem

substituir l'administració central, perquè no en tenim els recursos. Per a mi, és indispensable marcar ben clarament les funcions de cada administració pública, perquè el ciutadà conega on ha de dirigir-se, qui li ha de prestar cada servei. La relació entre mitjans i finalitats determinarà si aquella administració compleix bé.

—¿Com funcionen en tot aquest esquema les diputacions? ¿Haurien d'arribar a desaparèixer en el futur?

—Primer, la província està en la Constitució, i mentre hi estiga, tots hem de respectar-la. El funcionament de les diputacions ha de canviar de cara a una coordinació que evite que es presten serveis descoordinadament. I puc afirmar que nosaltres, almenys, en les nostres diputacions, no hem tingut greus problemes.

—Una de les funcions d'uns pressuposts hauria de ser, també, corregir les desigualtats territorials, comarcals...

—Sí, no cal dir-ho. En el primer Pla Econòmic ha destacat la intervenció en l'educació, i em pense que en aquest segon, en el qual ara estem treballant, i que s'inclourà ja en els pressuposts del 88, l'objectiu fonamental ha de ser infraestructures i recursos hidràulics, de cara a corregir aquests desequilibris.

—En aquests pressuposts, però, encara hi ha una localització de les inversions ben lluny d'aquest objectiu. Hi ha comarques ben deprimides per a les quals no es contempla cap actuació especial...

—Comprenc que aquesta es una censura que es fa i que cal fer, però voldria que tots fóssem un poquet conscients del moment en què l'administració socialista començà a funcionar, els pressuposts que teníem fa només quatre anys i el pressupost actual. Una tasca fonamental en tot aquest temps han estat els pactes per fer arribar a la Generalitat les transferències necessàries per a l'exercici de les competències. Un procés de discussió, d'estudi, durant tots aquests anys.

Quan vam arribar, vam fer el primer Programa Econòmic, molt ràpidament, si volíem aplicar-lo per a aquests quatre anys. Tot havia de ser ràpid, i moltes vegades no ha estat possible fer-ne una assignació comarcal o local com tocava. En el pròxim PEV el percentatge d'inversions comarcalitzades serà molt important. I dependrà moltes vegades de la inversió de què es tracte.

—En aquest àmbit, per tant, una Llei de Comarcalització tindria el seu paper ben definit.

—Sí, però, de tota manera, em pense que les comarques ja les tenim ben configurades. Això no ens crea cap retard administratiu, perquè tampoc no es tracta de crear estructures comarcals, que potser no serien convenients. Ara no ho serien tenint les diputacions. Quan parle de comarcalitzar les inversions, és només per donar una informació de les actuacions de la Generalitat. No cal, doncs, una Llei de Comarcalització.

—Certes comarques, com el Vinalopó o l'Alcoià, necessiten forts canvis estructurals, més enllà de crear infraestructures...

—Sí, els estudis del Segon Pla Econòmic Valencià van per aquest camí. D'altra banda, crec que cal atendre un estudi en conjunt. En fer un pressupost que, en matèria d'inversions, serà necessàriament plurianual, l'estudi comarcal ho ha de ser igualment. És possible que en un pressupost anual quede poc atesa una determinada comarca, però potser l'any anterior la inversió va ser allí molt més forta.

—El president Lerma, en el discurs amb els periodistes de cap d'any, volia potenciar una imatge optimista del nostre país. Una imatge que és aprofitada contínuament per l'administració central per a estirar més la corda.

—És una imatge que compartesc, fonamentalment perquè tampoc no voldria que se'n donàs sempre una de contrària. De victimisme. Perquè crec que no és de veres.

—¿I en el cas de la integració en la CEE, sobretot pel que fa al sector cítric?

—Indubtablement, quan el govern de la nació ha de pactar, perquè ells són els responsables del pacte, en la integració en la CEE, que ningú no discuteix, i tots sabem que el moment històric clau va ser aquell en què es va negociar, això suposa que cal fer concessions en un sentit i en un altre.

Voler dir que se n'han fet excessives des de la banda dels productes cítrics potser s'ha d'admetre. Però també hem de veure quina situació s'hauria produït en la indústria valenciana, que també és important. No es pot presentar com un pacte que discrimina un país, una regió o una comarca determinats. Caldria atendre a sectors.

Quins pactes han hagut de fer-se per impedir l'entrada a Espanya de

productes que haurien perjudicat molt determinats sectors...

—Curiosament, el sector agrícola, el més castigat, és el que fan servir per a presentar-nos com a ciutadans feliços...

—És que jo crec que som ciutadans feliços. Home, vull ser, ho sóc, optimista i vitalista, davant els problemes... Tancant el tema, efectivament, crec que algunes de les posicions que

ha arribat cap funcionari central. Hem hagut de preparar la nostra gent. I ara estem avançant en tot allò que fa referència a la informatització.

—I una nota potser negativa. L'informe de la Sindicatura de Comptes.

—Quan es va produir l'«escàndol» en el tema, aquelles manifestacions tan desafortunades de l'oposició, jo no era a València. Però la veritat és que, després de llegir-lo, l'assumeisc.

«...crec que algunes de les posicions que s'estan mantenint en el tema dels cítrics, doncs, poden estar justificades».

s'estan mantenint en el tema dels cítrics, doncs, poden estar justificades. Però això no pot donar una imatge global de desqualificació d'un pacte. No voldria que mai s'arribàs a pensar que no ha estat convenient per al País Valencià, per a Espanya, entrar al Mercat Comú. Ben al contrari.

—Diuen, en favor seu, que la Conselleria d'Hisenda desbloqueja, sovint, el caos a l'hora de pagar que provoquen d'altres conselleries...

—No crec que aquest siga el plantejament, encara que, efectivament, nosaltres hem intentat donar una certa agilitat al procediment administratiu. I ara, concretament, pensem dur la comptabilitat descentralitzada, en cada conselleria, i totes connectades amb un ordinador central situat en la d'Economia. A partir d'ara, cada ordre de despesa no eixirà de les conselleries, el document quedarà arxivat i per teleprocés arribarà l'ordre de pagament.

Hem de tenir en compte que sempre hem funcionat, pel que fa a les despeses, depenent de Madrid, i d'aquestes àrees, a la Conselleria d'Hisenda no

Crec que és un informe i que, a més, és un bon informe per a la Generalitat i per al govern. Crec que les parts positives que conté són molt importants. I diu textualment que l'actuació de la Generalitat ha fet possible que, amb poca gent i una infraestructura que s'estava perfilant, s'haja pogut respondre al repte sense cap caos administratiu. Indubtablement, l'informe, com qualsevol auditoria, sempre és crític. Els informes assenyalen els punts que a parer dels qui el realitzen es podrien corregir. I en això estem oberts. Hi ha alguns punts dels que diu el dossier, i altres que podria dir jo, que cal corregir. Però tot això no suposa un punt negre, més aviat al contrari.

—¿El conseller Birlanga se sent amb forces de cara a renovar el càrrec en el pròxim període legislatiu?

—Això és una decisió del president.

Encara queden mesos de treball. La meua preocupació ara és acabar aquesta legislatura i saber que he col·laborat per assentar aquesta institució. [!]